

Балух Н.М., аспірантка*

Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ «ПРОЕНЗИМ» НА ХІМІЧНИЙ СКЛАД М'ЯЗОВОЇ ТКАНИНИ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Встановлено, що додавання до основного раціону кормової добавки «Проензим» справляє позитивний вплив на хімічний склад м'язової тканини курчат-бройлерів. Так, за дії різних доз досліджуваного препарату зменшується кількість сухої речовини у грудних м'язах, лише мінімальна доза сприяла збільшенню протеїну, жиру та зменшенню кількості золи. Також відзначено збільшення протеїну та золи у стегнових м'язах за дії мінімальної дози.

Ключові слова: курчата-бройлери, кормова добавка, хімічний склад.

Нині м'ясо птиці є одним з основних продуктів харчування. Воно є досить цінним тому, що за хімічним складом структурою, і властивостями є подібним до основних тканин організму людини. М'ясо птиці характеризується високою харчовою цінністю, оскільки містить значну кількість повноцінних білків, до складу яких входять незамінні амінокислоти [1].

Серед факторів, що справляють вплив на хімічний склад м'яса, провідне місце посідають корми і годівля. При цьому постає питання пошуку нових засобів, які могли б забезпечити безпеку та якість продукції з одночасним зниженням її собівартості [2]. Серед таких засобів значна увага відводиться кормовим добавкам на основі пробіотиків та ферментів.

Одним з таких препаратів є кормова добавка «Проензим» на основі живих бактерій *Bacillus subtilis*, та ферменту целюлаза. Зазначену кормову добавку розроблено у ПП «БТУ-Центр» м. Ладизин Вінницької області.

Мета досліджень. Метою наших досліджень було вивчити ефективність використання досліджуваного препарату на хімічний склад м'язової тканини курчат-бройлерів.

Методика досліджень. Науково-господарський дослід було проведено за наведеною нижче схемою (табл. 1).

Для досліду було відібрано 200 курчат-бройлерів одноденного віку кросу «Росс-308». З них за принципом аналогів сформували чотири групи, по 50 голів у кожній. Тривалість досліду – 42 доби, середня жива маса курчат на початок досліду – 44,5 г.

Перша контрольна група під час усього досліду одержувала основний раціон, а курчатам дослідних груп додатково до основного раціону згодовували різні дози кормової добавки. У кінці досліду провели контрольний забій птиці (по 4 голови з кожної групи) [3].

Цифрові дані обробляли біометрично за методом М.О. Плохінського [4], при цьому в таблицях прийнято такі умовні позначення: *($P < 0,05$), **($P < 0,01$), ***($P < 0,001$).

Таблиця 1

* Науковий керівник – доктор с.-г. наук, професор Р. А.Чудак.

Схема досліду

Група	Тривалість періоду, дів	Кількість курчат, гол.	Особливості годівлі у віці, дів	
			1-10	11-42
1-контрольна	42	50	ОР (Повнораціонний комбікорм)	
2-дослідна	42	50	ОР + «Проензим» у дозі 0,09 % до маси корму	ОР + «Проензим» у дозі 0,035 % до маси корму
3-дослідна	42	50	ОР + «Проензим» у дозі 0,18 % до маси корму	ОР + «Проензим» у дозі 0,07 % до маси корму
4-дослідна	42	50	ОР + «Проензим» у дозі 0,36 % до маси корму	ОР + «Проензим» у дозі 0,14 % до маси корму

Результати досліджень. Уведення до раціону курчат-бройлерів досліджуваного препарату «Проензим» справило різний вплив на хімічний склад грудних м'язів (табл. 2).

Результати дослідження хімічного складу грудних м'язів курчат-бройлерів показали, що за споживання кормової добавки «Проензим» зменшується кількість сухої речовини в усіх дослідних групах порівняно з контрольною, відповідно, на 1,06%, 0,73% та 0,24% ($P < 0,001$). У грудних м'язах другої дослідної групи за дії досліджуваного препарату суттєво підвищився вміст протеїну на 3,36% ($P < 0,001$) та зменшився вміст жиру на 0,23% ($P < 0,05$).

Таблиця 2

Хімічний склад грудних м'язів курчат-бройлерів (у повітряно сухій речовині), %

Показник	Група			
	1-контрольна	2 - дослідна	3 - дослідна	4 - дослідна
Суха речовина	92,87±0,019	91,81±0,023***	92,14±0,060***	92,63±0,028***
Протеїн	73,39±0,177	76,75±0,255***	73,09±0,120	72,97±0,190
Жир	6,46±0,053	6,23±0,033*	7,30±0,028***	6,55±0,031
Зола	4,64±0,038	4,11±0,019***	5,75±0,021***	4,35±0,045**

Встановлено також у грудних м'язах 3-ої дослідної групи вірогідне збільшення жиру та золи порівняно з контрольними показниками, відповідно, на 0,84% та 1,11% ($P < 0,001$). Збагачення раціонів кормовою добавкою «Проензим» сприяло зменшенню вмісту золи у м'ясі курчат-бройлерів 2-ої та 4-ої дослідних груп відповідно на 0,53% ($P < 0,001$) та 0,29% ($P < 0,01$).

Хімічний склад стегнових м'язів курчат-бройлерів дослідних груп за дії досліджуваного препарату також має свої особливості (табл. 3).

Вміст сухої речовини у стегнових м'язах бройлерів 2-ої та 4-ої дослідних груп вірогідно знижується, відповідно, на 0,6% та 0,47% ($P < 0,001$), порівняно з аналогами контрольної групи.

Слід відзначити, що введення кормової добавки до раціону зумовило збільшення протеїну і золи у стегнових м'язах 2-ої дослідної групи на 2,25% ($P < 0,01$), та 0,31% ($P < 0,05$).

Таблиця 3

Хімічний склад стегнових м'язів курчат-бройлерів (у повітряно-сухій речовині), %

Показник	Група
----------	-------

	<i>1 - контрольна</i>	<i>2 - дослідна</i>	<i>3 - дослідна</i>	<i>4 - дослідна</i>
Суха речовина	93,0±0,044	92,40±0,045***	93,07±0,041	92,53±0,024***
Протеїн	58,61±0,299	60,86±0,245**	59,48±0,257	57,78±0,267
Жир	25,56±0,238	21,73±0,102	25,50±0,020	21,41±0,059***
Зола	3,71±0,031	4,02±0,051**	3,44±0,047**	3,86±0,052*

За дії досліджуваної добавки у стегнових м'язах бройлерів зменшився порівняно з контрольними показниками рівень золи на 0,27% ($P < 0,01$) (третя група) та жиру на 4,15% ($P < 0,001$) (четверта група).

Висновки: 1. Введення до раціону курчат-бройлерів мінімальної дози кормової добавки «Проензим» сприяло до зменшенню кількості сухої речовини та золи у грудних м'язах, а також збільшенню протеїну.

2. Застосування у годівлі бройлерів нового кормового засобу не справляло негативного впливу на хімічний склад стегнових м'язів, при цьому за його мінімальної дози встановлено збільшення вмісту протеїну та золи.

Література

1. Янчева. М.О. Фізико-хімічні та біохімічні основи технології м'яса та м'ясопродуктів / М.О. Янчева, Л.В. Пешук, О.Б. Дроменко. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
2. Ібатуллін. І.І. Годівля сільськогосподарських тварин. Підручник. – Вінниця. / І.І. Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.О. Богданов та ін. – Нова книга, 2007. – 616 с.
3. Кононенко. В.К. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві / В.К. Кононенко, І.І. Ібатуллін, В.С. Патров. – К., 2000. – 96 с.
4. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников Плохинский Н.А. – М.: Колос, 1969. – 352 с.

УДК 636.5

Бурлака В.А., доктор с.-г. наук

Житомирський національний агроекологічний університет

Хом'як І.В., кандидат біологічних наук

Житомирський державний університет ім. І.Франка

ВПЛИВ КБП НА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУРЕЙ-НЕСУЧОК ТА ЇХ ЯЄЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ

Даються показники збереженості курей-несучок та їх яєчна продуктивність при широкому застосуванні КБП.

Ключові слова: КБП, кури-несучки, яєчна продуктивність.

Відновлення великомасштабного тваринництва в Україні, яке помічається в останні роки, ставлять перед науковцями та практиками серйозні проблеми в області збереження в екологічній чистоті навколишнього середовища поблизу комплексів.

Забруднення навколишнього середовища багато в чому визначається складом гнойових стоків і залежить від виду сільськогосподарських тварин, їх чисельності,